

Συλλογισμοί

Διάκριση με βάση τον αριθμό των προκείμενων από τις οποίες προκύπτει το συμπέρασμα

Άμεσος

Το συμπέρασμα προκύπτει από μία μόνο προκείμενη

Π.χ.-Όλοι οι μαθητές της Β' Λυκείου είναι ερωτευμένοι
-Άρα ο Γιώργος Παπαδόπουλος (ενν. ξέρουμε ότι είναι μαθητής της Β' Λυκείου)
είναι ερωτευμένος.

Συλλογισμοί

Διάκριση με βάση τον αριθμό των προκείμενων από τις οποίες προκύπτει το συμπέρασμα

Έμμεσος

Το συμπέρασμα προκύπτει από δύο ή περισσότερες προκείμενες

- Π.χ. -Όλοι οι μαθητές της Β' Λυκείου είναι ερωτευμένοι
-Ο Γιώργος είναι μαθητής της Β' Λυκείου.
-Άρα ο Γιώργος είναι ερωτευμένος

Συλλογισμοί

Διάκριση με βάση τη συλλογιστική πορεία του πομπού

Παραγωγικός

Από το γενικό στο ειδικό: ο συλλογισμός ξεκινά από μία γενική θέση, που είναι αποδεδειγμένα ορθή, και καταλήγει σε ένα συγκεκριμένο και ειδικό συμπέρασμα.

Π.χ. -Όλα τα έμβια όντα είναι θνητά.

-Ο σκύλος είναι έμβιο ον.

-Άρα ο σκύλος είναι θνητός.

Συλλογισμοί

Διάκριση με βάση τη συλλογιστική πορεία του πομπού

Επαγωγικός

Πορεία από το ειδικό στο γενικό: Ο συλλογισμός ξεκινά από μία συγκεκριμένη, ειδική θέση και καταλήγει ύστερα από εξέταση άλλων περιπτώσεων σε μία γενικότερη.

Π.χ. -Ο Γιώργος, ο Δημήτρης και η Ελένη είναι τα παιδιά της θείας μου.

-Αυτά είναι ξαδέρφια μου.

-Άρα ξαδέρφια λέγονται τα παιδιά της θείας μου.

Βρίσκουμε τι κοινό έχουν οι ειδικές θέσεις και καταλήγουμε σε 1 γενική.

Συλλογισμοί

Διάκριση με βάση τη συλλογιστική πορεία του πομπού

Αναλογικός

Πορεία από το ειδικό στο ειδικό: ο συλλογισμός ξεκινά από μία ειδική

θέση και καταλήγει σε ειδικό συμπέρασμα. Ο πομπός δηλαδή με βάση μία περίπτωση εξάγει πιθανό συμπέρασμα για μια ανάλογη περίπτωση.

Π.χ. -Ο Γιάννης ήταν πολύ μελετηρός και πέρασε στην σχολή που ήθελε.

-Η Ειρήνη είναι κι αυτή πολύ μελετηρή.

-Άρα και η Ειρήνη είναι πιθανόν να περάσει στη σχολή που θέλει

Συλλογισμοί

Διάκριση με βάση τη συλλογιστική πορεία του πομπού

Αναλογικός

Σε ένα κείμενο οι συλλογισμοί είναι πιο περίπλοκοι από τις παραπάνω περιπτώσεις, γι αυτό είναι πιο δύσκολο να εντοπιστούν. Πώς τους εντοπίζουμε;

1. Εντοπίζουμε πρώτα το συμπέρασμα (συνήθως βρίσκεται στην αρχή ή στο τέλος της παραγράφου)
2. Βρίσκουμε τις προτάσεις από τις οποίες προκύπτει λογικά το συμπέρασμα.
3. Καταλαβαίνουμε τη συλλογιστική πορεία της παραγράφου (παραγωγική-επαγωγική)

Παράδειγμα

Η μεγάλη αντοχή του πνευματικού δημιουργού γεννιέται και συντηρείται, κατά κύριο λόγο, από την ψυχή του. Η φλογερή αγάπη προς το έργο του και η πίστη η αδιάσειστη στον προορισμό αυτού του έργου είναι οι μεγάλες πηγές της δύναμης του. Αυτές δεν τον αφήνουν (και στην περίπτωση ακόμη της κλονισμένης υγείας) να λυγίσει. Ο άνθρωπος που αγαπάει και πιστεύει αυτό που κάνει, ζει όρθιος με την ψυχή του. (ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ 2006)

Επαγωγικός συλλογισμός